

Utvärdering av hälsoprogrammet för prcd-PRA för cocker spaniel

Bakgrund

Ett hälsoprogram för prcd-PRA har funnits för rasen sedan 1988 och då användes ögonlysning för att diagnostisera sjukdomen. Hälsoprogrammet innebar att hund som hade utvecklat PRA samt dess föräldrar och avkommor belades med avelsförbud. Alla avelsdjur skulle vara ögonlysta inom ett år före parning.

Det man kunde se, när gentest för prcd-PRA blev möjligt, var att en betydligt högre procent av cocker spaniels visade sig vara affekterade av sjukdomen än vad statistiken hade visat. Enligt ögonlysningsresultaten i förhållande till registreringsciffror skulle 0,6 % av populationen vara drabbad. När gentestet kom visade det sig vara 13%, och då var endast ett litet antal tester gjorda. Skillnaderna berodde sannolikt på sjukdomens debutålder i förhållande till ögonlysningstraditionerna, dvs att det är förhållandevis unga djur som ögonlyses, när de fortfarande går i avel. Sjukdomen debuterar vanligen vid ca 8 års ålder.

Med anledning av att man i januari 2007 stod inför en förändring av hälsoprogrammet rörande prcd-PRA lades extra fokus på detta i RAS-arbetet. Då man i januari 2007 inte visste hur det nya hälsoprogrammet skulle komma att se ut tecknade man tre möjliga scenarier:

Scenario I: Det dåvarande hälsoprogrammet fortsätter att gälla.

Scenario II: Frivillig DNA-test med central registrering. Tidigare avelsspärrade hundar kan användas om de DNA-testas som anlagsbärare.

Scenario III: Obligatorisk DNA-test med central registrering. Tidigare avelsspärrade hundar kan användas om de DNA-testas som anlagsbärare.

SSRK och Cocker Spanielklubben kom att 2008 hos SKK/AK ansöka om att få avsluta då gällande hälsoprogram för prcd-PRA samt att få arbeta efter scenario II; frivillig DNA-test med central registrering. Ansökan innebar även fortsatt central registrering av ögonlysning. Den 28 maj 2008 biföll SKK/AK klubbens ansökan.

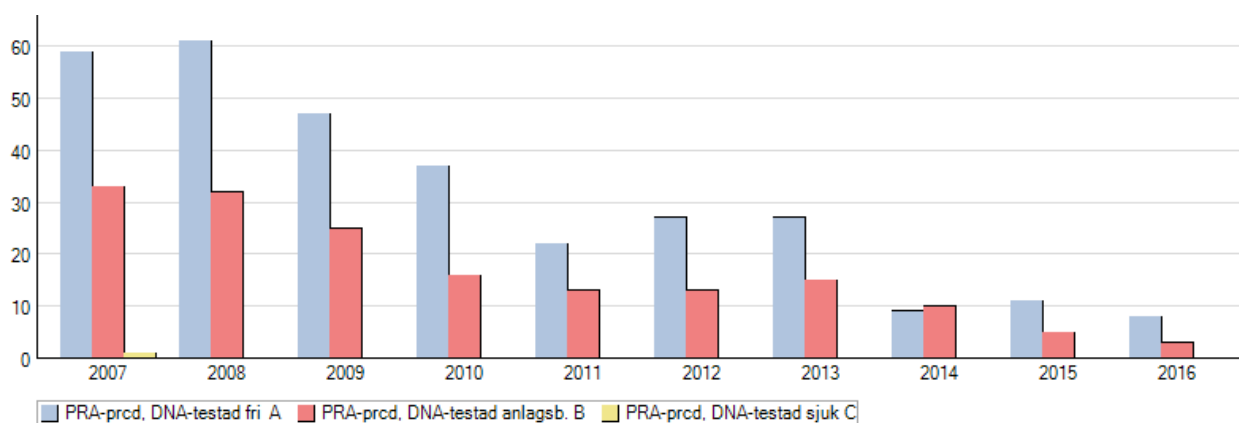
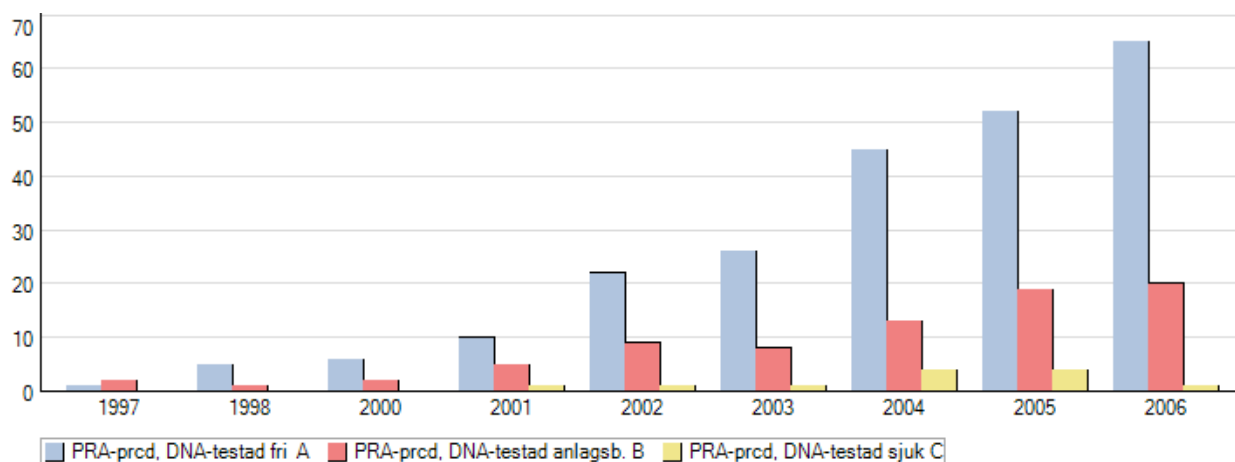
Fr o m 28 maj 2008 har Cocker Spanielklubben arbetat efter scenario II, dvs, frivillig DNA-test med central registrering. Under tidsperioden 2007-2016 har andelen hereditärt fria hundar ökat, en naturlig utveckling av att man har kunnat göra gentest för prcd-PRA. Vi står nu inför det faktum att i vissa fall förekommer det hereditärt fria hundar i mer än tre generationer. DNA-tester för prcd-PRA började genomföras på svenska cocker spaniels först 2007, varpå antalet hereditärt fria hundar var 0 år 2007. Fram till och med 2016 har andelen hereditärt fria av det totala antalet registrerade hundar fortsatt att öka. Detta speglar den ökning av DNA-tester för prcd-PRA som gjorts år 2007-2008. Resultatet av att flera föräldrar är testade blir då att fler avkommor klassificeras som hereditärt fria från prcd-PRA. 2008-2016 minskade antalet DNA-tester för prcd-PRA samtidigt som antalet hereditärt fria hundar ökade.

DNA-test med central registrering är frivillig, vilket gör, även om det är sällsynt, att det förekommer hundar med okänd status för prcd-PRA. 1 fall upptäcktes 2002 (gamla protokollet), 6 st fall har upptäckts med nya protokollet (sedan 2011). Som en konsekvens av möjligheten att göra DNA-tester samt en ändrad policy (kravet på ögonlysning togs bort ur registreringsbestämmelserna 2008), har antalet ögonlysta hundar minskat, d v s att vi ögonlyser färre hundar idag jämfört med år 2007.

Cocker spanielklubben har en ögonpolicy för prcd-PRA samt övriga kända ögondefekter och rekommenderar ögonlysning vart annat år för hundar som går i avel. Det är även ett krav för valphänvisning.

2008-05-28 - 2016-12-31
Prcd-PRA dna-testad A 417
Prcd-PRA dna-testad B 183
Prcd-PRA dna-testad C 4

Tabellerna nedan visar hur många cocker spaniels födda 1997-2016 som gentestats för prcd-PRA och antal fria (A), anlagsbärare (B) samt sjuka (C).

Programmet har haft avsedd effekt. Antalet anlagsbärare som upptäcks vid gentest varje år minskar. 2016 upptäcktes endast 3 individer som är anlagsbärare för prcd-PRA. Däremot, sett till hela populationen, finns det 183 st (ca 30%) individer som är kända anlagsbärare. Sedan 2008 har inga affekterade djur (prcd-PRA C) upptäckts via gentest. Vid ögonlysning har man upptäckt 2 st med generell PRA (gamla protokollet) och 6 st (nya protokollet) med diagnos PRA.

Hälsoprogrammet har medfört att man genom att känna till anlagsbärare kunnat undvika att det föds valpar som föds som prcd-PRA C (affected), genom att endast para en anlagsbärare med individ som är prcd-PRA A (fri). Man har haft möjlighet utnyttja en bredare avelsbas samtidigt som man kunnat undvika att det föds valpar som kommer att utveckla sjukdomen.

Man diskuterat programmets utformning i samband med möten för RAS-revidering, och kommit fram till att i dagsläget ska nuvarande utformning gälla. Man ska fortsätta kartlägga hur spridd den muterade genen är i den svenska populationen. Ett långsiktigt mål är att alla hundar som inte har känd status genom arv ska testas före avelsdebut.

Källförteckning

skk.se/avelsdata

RAS för cocker spaniel 2007

Pågående RAS-revidering för cocker spaniel